

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin

KLASA: 041-01/25-03/48
URBROJ: 613-07-25-12
Varaždin, 25. studenoga 2025.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Pravo i pravda
za 2024.**

S A D R Ź A J

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O STRANCI	6
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	6
	Sustav unutarnjih kontrola	8
	Planiranje	9
	Financijski izvještaji	10
III.	REVIZIJA ZA 2024.	16
	Ciljevi i područja revizije	16
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	16
	Metode i postupci revizije	17
	Nalaz za 2024.	18

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Prava i pravde (dalje u tekstu: Stranka) za 2024.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, Financijski plan, Program rada te Izvještaj o primljenim donacijama tijekom godine. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Stranke sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su uvjetna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Stranke za 2024. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- U 2024. Stranka je ustrojila dnevnik, glavnu knjigu, knjigu ulaznih računa i evidenciju putnih naloga, a knjige dugotrajne i kratkotrajne imovine ustrojila je tijekom obavljanja revizije (rujan 2025.).
Knjigu financijske imovine i obveza nije ustrojila, a izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige nisu osigurani potrebni podaci u vezi s navedenom imovinom i obvezama.

Također, nije ustrojila evidenciju korištenja službenog vozila (putni radni list) iako od rujna 2024. ima službeno vozilo nabavljeno financijskim *leasingom*.

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima (Izvještaju o prihodima i rashodima te Bilanci) Stranke za 2024. evidentirani su, odnosno iskazani prihodi u iznosu od 39.091,44 eura, rashodi u iznosu od 44.883,21 euro te je u okviru vlastitih izvora evidentiran, odnosno iskazan manjak prihoda u iznosu od 5.791,77 eura. Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora evidentirana je i iskazana u iznosu od 42.133,79 eura. Navedeni podaci o prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, kao i vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora ne odgovaraju stvarnom stanju utvrđenom revizijom.

Tako su u poslovnim knjigama evidentirani i u Izvještaju o prihodima i rashodima za 2024. više iskazani rashodi za nabavu nefinancijske dugotrajne imovine u iznosu od 8.817,30 eura koje nije trebalo evidentirati, odnosno iskazati u 2024. (jer se troškovi nabave u rashode priznaju tijekom korisnog vijeka upotrebe), rashodi za reprezentaciju u iznosu od 150,00 eura (zbog računa koji je u poslovnim knjigama evidentiran dva puta) te rashodi koji se odnose na uplaćena, a neutrošena sredstva na uređaju za elektroničku naplatu cestarina u iznosu od 37,64 eura (koje treba evidentirati i iskazati u izvještajnom razdoblju u kojem će biti utrošena, neovisno o plaćanju).

Istodobno, nisu evidentirani ni iskazani prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u naravi od dvije fizičke osobe, kao ni rashodi za usluge oglašavanja koji su iz tih dobrovoljnih priloga (donacija) financirani u iznosu od 7.482,76 eura (od čega se na redovite političke aktivnosti Stranke odnosi 7.277,70 eura, a izbornu promidžbu za izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske 205,06 eura) te rashodi amortizacije u iznosu od 346,10 eura.

Stranka je u 2024. kupila opremu za audiovizualnu produkciju (tri kamere, klizač za kameru i objektiv) te dvosjed pojedinačne vrijednosti veće od 464,53 eura. Za vrijednost nabavljene nefinancijske imovine evidentirala je i iskazala rashode u iznosu od 8.817,30 eura, a s obzirom na to da se troškovi nabave u rashode priznaju tijekom korisnog vijeka upotrebe, trebala je evidentirati i iskazati vrijednosti imovine te obračunati i iskazati rashode amortizacije u iznosu od 346,10 eura prema propisanim stopama amortizacije.

Pogrešno evidentiranje i iskazivanje navedenih prihoda i rashoda izravno je utjecalo na točnost iskazanog rezultata poslovanja. Stranka je u 2024. u poslovnim knjigama trebala evidentirati i u Izvještaju o prihodima i rashodima za 2024. iskazati ostvarene prihode u iznosu od 46.574,20 eura, rashode u iznosu od 43.707,13 eura te višak prihoda u iznosu od 2.867,07 eura (umjesto evidentiranog, odnosno iskazanog manjka prihoda u iznosu od 5.791,77 eura).

Nadalje, u poslovnim knjigama nije evidentirana ni u Bilanci na dan 31. prosinca 2024. iskazana vrijednost nabavljene nefinancijske imovine u iznosu od 8.817,30 eura umanjene za ispravak vrijednosti u iznosu od 346,10 eura, vrijednost sitnog inventara i ispravka vrijednosti sitnog inventara u iznosu od 5.535,02 eura, iznos rashoda budućeg razdoblja i obveza za kamate na *leasing* u iznosu od 4.090,84 eura te rashoda budućeg razdoblja za naplaćenu naknadu na uređaj za elektroničku naplatu cestarina u iznosu od 37,64 eura. Također, pogrešno je evidentirana i iskazana vrijednost vlastitih izvora u negativnom iznosu od 5.791,77 eura (odnosi se na prethodno pogrešno utvrđeni rezultat poslovanja).

Prema navedenom, podaci o imovini, obvezama i vlastitim izvorima evidentirani u poslovnim knjigama i iskazani u Bilanci na dan 31. prosinca 2024. nisu točni.

Tako je na 31. prosinca 2024. u poslovnim knjigama trebalo evidentirati i u Bilanci iskazati vrijednost imovine u iznosu od 54.733,47 eura (umjesto u iznosu od 42.133,79 eura), obveza u iznosu od 51.866,40 eura (umjesto u iznosu od 47.925,56 eura) te vlastitih izvora u iznosu od 2.867,07 eura (umjesto u negativnom iznosu od 5.791,77 eura).

Iz navedenog proizlazi da podaci o prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, kao i vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora evidentirani u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima za 2024., ne pružaju objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja Stranke za 2024.

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima rashodi u ukupnom iznosu od 5.373,03 eura nisu evidentirani, odnosno iskazani prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije. Tako je u okviru naknada članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično za obavljanje aktivnosti, evidentiran i iskazan prijenos sredstava na poseban račun kandidata Stranke na izborima za predsjednika Republike Hrvatske u iznosu od 2.272,00 eura koji je trebalo evidentirati i iskazati u okviru rashoda u vezi s financiranjem povezanih neprofitnih organizacija. U okviru rashoda za promidžbu i informiranje evidentirani su i iskazani rashodi u iznosu od 1.010,69 eura koje je trebalo evidentirati i iskazati u okviru rashoda za zakupnine i najamnine u iznosu od 555,29 eura te sitnog inventara i auto guma u iznosu od 455,40 eura. U okviru rashoda za doprinose za zapošljavanje evidentirani su i iskazani rashodi za doprinose za mirovinsko osiguranje iz plaće u iznosu od 920,35 eura koje je trebalo evidentirati i iskazati u okviru rashoda za plaće za redovan rad. Rashodi za nabavu auto guma za službeno vozilo u iznosu od 722,00 eura evidentirani su i iskazani u okviru usluga tekućeg i investicijskog održavanja, umjesto u okviru sitnog inventara i auto guma. Troškovi zaključivanja ugovora o *leasingu* u iznosu od 297,55 eura evidentirani su i iskazani u okviru ostalih nespomenutih financijskih rashoda, umjesto u okviru ostalih usluga, a rashodi za kupnju opreme za službeno vozilo u iznosu od 150,44 eura evidentirani su i iskazani u okviru rashoda za ostale usluge, umjesto u okviru rashoda za sitni inventar i auto gume.

Popis imovine i obveza za 2024. nije proveden te knjigovodstveno stanje imovine i obveza nije usklađeno sa stvarnim stanjem. (točka 3. Nalaza)

- Za 2024. sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima.

U Izvještaju o prihodima i rashodima nisu navedeni dodatni podaci koji se odnose na stanje novčanih sredstava na početku godine, ukupni priljevi i odljevi na i s novčanih računa i blagajni te prosječan broj radnika na osnovi stanja koncem izvještajnog razdoblja i na osnovi sati rada (Dodatni podaci AOP 156 – 163).

U Bilješkama uz Bilancu za 2024. navedeno je da nije bilo ugovornih obveza koji bi rezultirali imovinom ili obvezama u narednom razdoblju, a koncem 2024. Stranka ima obveze za financijske rashode za *leasing* obroke u iznosu od 30.005,36 eura (dospijevaju do 2028.), obveze za zajmove u iznosu od 16.401,00 euro (dospijevaju u 2025.) te obveze za kamate po *leasingu* u iznosu od 4.090,84 eura. Također, Bilješke uz Bilancu ne sadrže pregled stanja i rokova dospijeca zajmova te financijskog najma (*leasing*). (točka 4. Nalaza)

B) UVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Stranke za 2024. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2024. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Nadzorni odbor je proveo nadzor zakonitosti materijalnog i financijskog poslovanja te raspravu o financijskim izvještajima Stranke za 2024., o čemu je sastavljen Zapisnik u ožujku 2025. (vrijeme obavljanja nadzora u Zapisniku nije navedeno). U Zapisniku je navedeno da su Financijski izvještaji za 2024. sastavljeni u skladu s računovodstvenim propisima, ostvareni prihodi i rashodi su dokumentirani odgovarajućom računovodstvenom dokumentacijom te nisu utvrđene nepravilnosti koje bi upućivale na nezakonito ili nenamjensko trošenje sredstava.

S obzirom na to da su revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na planiranje, računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje, provedenim nadzorom nije ostvarena svrha nadziranja zakonitosti materijalnog i financijskog poslovanja Stranke.

Stranka je u rujnu 2024. financijskim *leasingom* nabavila službeno vozilo nabavne vrijednosti u iznosu od 39.673,32 eura s porezom na dodanu vrijednost i posebnim porezom na motorna vozila. Vozilom mogu upravljati predsjednik i zaposlenici Stranke, odnosno u izvanrednim situacijama, uz prethodno pisano ovlaštenje predsjednika, drugi član Stranke, kako je to utvrđeno Odlukom o ovlaštenju za upravljanje službenim vozilom Stranke iz rujna 2024. Unutarnjim aktima nisu utvrđeni uvjeti korištenja, način održavanja, čuvanja te nadzor nad korištenjem vozila, čime se, između ostalog, osigurava i dokazuje da se službeno vozilo koristi za ciljeve utvrđene programom rada i financijskim planom. (točka 1. Nalaza)

- Financijski plan za 2024. sastoji se od Plana prihoda i rashoda te planiranih izvora financiranja, a ne sadrži obrazloženje Financijskog plana, plan zaduživanja i otplate te najviši iznos do kojega se neprofitna organizacija može jednokratno kratkoročno zadužiti iako se Stranka u 2024. zaduživala pozajmicama od fizičkih osoba (osam beskamatnih pozajmica od tri člana Stranke) u ukupnom iznosu od 39.785,44 eura te po ugovoru za financijski *leasing* s rokom otplate od 48 mjeseci za službeno vozilo nabavne vrijednosti s porezom na dodanu vrijednost i porezom na promet motornih vozila u iznosu od 39.673,32 eura. Koncem godine ukupne obveze po navedenim zaduživanjima iznose 46.406,36 eura.

Financijskim planom prihodi i rashodi su planirani u iznosu od 72.000,00 eura. Prema Izvještaju o prihodima i rashodima za 2024., prihodi su ostvareni u iznosu od 39.091,44 eura, što je u odnosu na planirane manje za 32.908,56 eura ili 45,7 %, a rashodi su ostvareni u iznosu od 44.883,21 eura, što je u odnosu na planirane manje za 27.116,79 eura ili 37,7 %. Nadalje, Financijskim planom planirani su materijalni rashodi u iznosu od 55.940,00 eura, a ostvareni su u iznosu od 36.391,04 eura, što je 19.548,96 eura ili 34,9 % manje te su planirani financijski rashodi u iznosu od 11.200,00 eura, a ostvareni su u iznosu od 1.147,47 eura, što je 10.052,53 eura ili 89,8 % manje u odnosu na planirane. Stranka nije donijela izmjene i dopune Financijskog plana za 2024., kojima bi ostvarenje prihoda i rashoda u 2024. uskladila s planiranimima. (točka 2. Nalaza)

Obveze Stranke

Stranka je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2024. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O STRANCI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Stranka je pravna osoba osnovana 3. veljače 2024. U Registar političkih stranaka upisana je 7. ožujka 2024. Sjedište Stranke je Savska cesta 41, Zagreb.

Djelokrug Stranke određen je Programom i Statutom, a rad i djelovanje Stranke su javni.

Programom Stranke utvrđene su sljedeće programske smjernice: ljudska prava, demografija, pravosuđe, antikorupcija, porezni sustav, obrana, proizvodnja hrane, zdravstvo i mirovine, obrazovanje, izborni sustav, lokalna samouprava, poduzetništvo, Hrvatska u Europskoj uniji, zaštita prirode te državna uprava, uz koje su navedene aktivnosti koje će Stranka poduzimati u tim područjima.

Statutom iz veljače 2024. utvrđeni su naziv i sjedište te znak i pečat Stranke, predstavljanje i zastupanje Stranke, ciljevi i način djelovanja, članstvo, organizacijska struktura i tijela Stranke te način njihovog izbora i opoziva, trajanje mandata te način odlučivanja, ustrojstveni oblici i njihova tijela, sredstva za rad i prestanak rada te postupak s imovinom u slučaju prestanka rada Stranke.

Stranka je demokratska politička organizacija slobodnih, ravnopravnih i odgovornih članova kojima je cilj promicanje i zastupanje interesa Republike Hrvatske i njezinih građana kako bi država postala suverena, održiva, ekonomski razvijena i socijalno osjetljiva. Prema Statutu, ciljevi Stranke su: bezuvjetna zaštita temeljnih ljudskih prava i sloboda građana, demografska obnova, reforma pravosudnog sustava u cilju povećanja učinkovitosti, suzbijanje korupcije, reforma poreznog sustava, racionalizacija i modernizacija sustava državne uprave, reforma izbornog sustava, racionalizacija sustava lokalne i područne (regionalne) samouprave, poticanje poduzetništva i inovacija, ustavna zaštita gotovog novca kao sredstva plaćanja, aktivno poticanje domaće proizvodnje i samodostatnosti u proizvodnji hrane i električne energije, transformacija zdravstvenog i mirovinskog sustava, modernizacija obrazovnog sustava, revizija i unapređenje statusa Republike Hrvatske u okviru Europske unije i drugih međunarodnih organizacija te zaštita ključnih nacionalnih resursa (vode, šuma i poljoprivrednog zemljišta). Svoje programske aktivnosti i djelovanje, Stranka provodi prema navedenim ciljevima, a u njihovu ostvarivanju se koristi demokratskim sredstvima, u skladu s Ustavom Republike Hrvatske (Narodne novine 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/00, 124/00 – pročišćeni tekst, 28/01, 41/01 – pročišćeni tekst, 55/01 – ispravak, 76/10, 85/10 – pročišćeni tekst, 147/13 i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i zakonima, surađuje s drugim političkim strankama, udrugama civilnog društva te drugim oblicima udruživanja, kao i pojedincima u Republici Hrvatskoj te inozemstvu.

Djeluje na području Republike Hrvatske, a može djelovati i u inozemstvu te se udružiti u međunarodne i druge asocijacije. Ustrojstveni oblici Stranke su općinske ili gradske organizacije koje se podudaraju s teritorijalnim ustrojem lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj, a mogu se osnovati za područje koje ima najmanje deset članova Stranke. Odluku o osnivanju organizacija donosi Predsjedništvo Stranke. Navedene organizacije nemaju pravnu osobnost te djeluju na temelju ovlaštenja u skladu sa Statutom Stranke. Prema Registru političkih stranaka, u vrijeme obavljanja revizije (rujan 2025.) Stranka ima 19 organizacijskih jedinica.

Članom Stranke može postati svaki punoljetan, poslovno sposoban državljanin Republike Hrvatske koji prihvaća Statut i Program Stranke. Kandidat za člana Stranke ispunjava pristupnicu, a odluku o primanju ili odbijanju primanja u članstvo donosi općinski/gradski odbor, odnosno Predsjedništvo Stranke. Odluke o primanju u članstvo nadležna tijela ne donose u razdoblju od 30 dana prije održavanja izbora za bilo koje tijelo Stranke. Koncem 2024. Stranka ima 1 783 člana.

Za obavljanje poslova iz djelokruga Stranke ustrojena su sljedeća tijela: Skupština, predsjednik i Predsjedništvo, Nadzorni odbor te glavni tajnik. Mandat predsjednika, Predsjedništva i Nadzornog odbora traje pet godina.

Skupština je najviše tijelo upravljanja Strankom koju čine svi članovi Stranke. Odluke Skupštine obvezuju sve članove. Skupština donosi Statut te njegove izmjene i dopune, Program Stranke te njegove izmjene i dopune, Poslovnik o radu Skupštine, bira i razrješava predsjednika i potpredsjednike, odlučuje o prestanku rada Stranke te obavlja i druge poslove određene Statutom. Skupština pravovaljano donosi odluke ako joj prisustvuje više od polovice ukupnog broja članova, a odluke se donose natpolovičnom većinom glasova.

Predsjednik Stranke je upravno tijelo Stranke koje predstavlja i zastupa Stranku, upravlja radom Stranke, vodi politiku u skladu s programom i odlukama upravnih tijela, provodi financijski plan, upravlja imovinom i novčanim sredstvima Stranke, predlaže Skupštini kandidate za potpredsjednike, saziva Skupštinu i sjednice Predsjedništva, imenuje i razrješuje glavnog tajnika, određuje kandidate Stranke na izborima za predsjednika Republike Hrvatske, Hrvatski sabor i Europski parlament, zaključuje sporazume o zajedničkom nastupanju na izborima te poslijeizbornoj suradnji s ostalim političkim strankama, potpisuje kandidacijske liste, candidature i punomoći u skladu s važećim propisima o predsjedničkim, nacionalnim, europskim i lokalnim izborima te obavlja i druge poslove koji Statutom nisu povjereni nekom drugom tijelu. Stranka može imati do pet potpredsjednika koji obavljaju poslove za koje ih ovlasti predsjednik. Po njegovu ovlaštenju, predsjednika Stranke zamjenjuju potpredsjednici (Stranka ima dva potpredsjednika). Predsjednik Stranke u 2024. i u vrijeme obavljanja revizije (rujan 2025.) je Mislav Kolakušić.

Predsjedništvo je operativno-političko tijelo Stranke koje imenuje i razrješuje Nadzorni odbor, predlaže i usvaja Etički kodeks, brine se o izvršenju usvojenog programa rada i provedbi odluka Skupštine, utvrđuje prijedloge programa i planove rada, izrađuje prijedloge Statuta, pravilnika i drugih općih akata, donosi sve dokumente potrebne za rad Stranke, podnosi izvješća o radu Skupštini, prema potrebi imenuje radna tijela te im određuje zadatke, kao i savjete, forume i druge ustrojstvene oblike, odlučuje o stegovnim mjerama protiv članova Stranke te obavlja i druge poslove predviđene Statutom i općim aktima. Predsjedništvo čine predsjednik, potpredsjednici te glavni tajnik Stranke.

Nadzorni odbor nadzire zakonitost materijalnog i financijskog poslovanja Stranke i njezinih ustrojstvenih oblika, ocjenjuje statutarnost odluka drugih tijela Stranke, donosi odluke o stegovnim mjerama i isključenju članova te obavlja i druge poslove određene Statutom. Nadzorni odbor Stranke ima tri člana, pravovaljano radi i donosi odluke ako su prisutna sva tri člana Nadzornog odbora, a članovi Nadzornog odbora ne mogu obavljati dužnosti u niti jednom drugom tijelu Stranke. Članovi Nadzornog odbora imenovani su u ožujku 2024., a izmjena jednog člana provedena je prema odluci Predsjedništva iz prosinca 2024.

Glavni tajnik Stranke sudjeluje u pripremi i radu upravnih tijela Stranke te provodi njihove odluke, koordinira i aktivno surađuje s teritorijalnim organizacijama, vodi materijalno poslovanje Stranke, osigurava organizacijske, materijalne i tehničke uvjete za rad te odlučuje o administrativnim pitanjima Stranke. Glavni tajnik Stranke od 4. ožujka do 3. listopada 2024. bio je Dražan Dizdar, a nakon listopada 2024. i u vrijeme obavljanja revizije (rujan 2025.) glavni tajnik Stranke je Dušan Cvetanović.

Osim Statuta, doneseni su Poslovnik o radu osnivačke Skupštine (veljača 2024.), Pravilnik o financijskom poslovanju Stranke (travanj 2024. i rujan 2025.) te Odluka o teritorijalnom ustroju Stranke, Etički kodeks i Odluka o ovlaštenju za upravljanje službenim vozilom Stranke (rujan 2024.).

Koncem 2024. Stranka je imala jednog zaposlenika.

Sustav unutarnjih kontrola

Prema odredbi članka 3., stavka 1. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14 i 114/22), poslovanje neprofitne organizacije treba se temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja i kontrola te načelu javnosti i transparentnosti.

Stranka u poslovanju primjenjuje Statut, unutarnje akte i provedbene propise za neprofitne organizacije te vodi poslovne knjige kojima su osigurani podaci za Stranku u cjelini. Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje financijskih izvještaja povjereno je računovodstvenom servisu. Prema Statutu, radom Stranke upravlja predsjednik koji provodi financijski plan te upravlja imovinom i novčanim sredstvima Stranke. Način financijskog upravljanja, provedba financijskog plana, upravljanje imovinom i novčanim sredstvima te sustav unutarnjeg nadzora utvrđeni su Pravilnikom o financijskom poslovanju Stranke iz travnja 2024., koji je bio na snazi do rujna 2025. te novim Pravilnikom o financijskom poslovanju Stranke iz rujna 2025. Odluke o nabavi robe i usluga donosi predsjednik; za nabavu robe i usluga u vrijednosti do 750,00 eura odluke donosi samostalno, a za nabavu robe i usluga vrijednosti veće od 750,00 eura te za zaduživanje, odluke donosi uz supotpis glavnog tajnika ili člana Nadzornog odbora.

Nadzor zakonitosti materijalnog i financijskog poslovanja Stranke i njezinih ustrojstvenih oblika, ocjena statutarnosti odluka drugih tijela Stranke te donošenje odluka o stegovnim mjerama i isključenju članova iz Stranke u nadležnosti su Nadzornog odbora. Prema zapisniku Nadzornog odbora iz ožujka 2025., u sastavljenim financijskim izvještajima za 2024. nadzorom nisu utvrđene nepravilnosti i propusti te je utvrđeno da su ostvareni prihodi i rashodi dokumentirani odgovarajućom računovodstvenom dokumentacijom, odnosno nisu utvrđene nepravilnosti koje bi upućivale na nezakonito ili nenamjensko trošenje sredstava te je zaključeno da su financijski izvještaji sastavljeni u skladu s propisima. S obzirom na to da su revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na planiranje, računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje, provedenim nadzorom nije ostvarena svrha nadziranja zakonitosti materijalnog i financijskog poslovanja Stranke.

Pravila i način ponašanja članova Stranke su, osim Statutom, utvrđeni i Etičkim kodeksom (iz rujna 2024.). Prema Etičkom kodeksu, članovi promiču poštenje, pravednost, poštovanje, istinitost, transparentnost, demokratičnost, odgovornost i kulturu dijaloga te se ponašaju tako da čuvaju ugled Stranke, svoj osobni ugled i ugled drugih članova Stranke.

Za povredu odredbi Etičkog kodeksa članovi Stranke odgovaraju u skladu s Pravilnikom o radu Nadzornog odbora te se postupak za utvrđivanje odgovornosti za povredu Etičkog kodeksa pokreće podnošenjem prijedloga Nadzornom odboru. Etički kodeks javno je objavljen na mrežnim stranicama Stranke te su sa sadržajem upoznati svi članovi Stranke. U 2024. nije bilo slučaja povrede odredbi Etičkog kodeksa.

Stranka provodi unutarnju i vanjsku komunikaciju medijskim aktivnostima (priopćenja, izjave, tiskovne konferencije) te javnim priopćenjima na društvenim mrežama (Twitter, Instagram, YouTube, TikTok, Facebook) i svojim mrežnim stranicama. Dokumenti i informacije o političkom djelovanju Stranke objavljeni su na mrežnim stranicama Stranke (između ostalog, Program rada i Statut).

Planiranje

Godišnji program rada i Financijski plan za 2024. doneseni su na sjednici Predsjedništva Stranke u travnju 2024. (Stranka je u Registar političkih stranaka upisana 7. ožujka 2024.).

Financijski plan za 2024. sastoji se od Plana prihoda i rashoda te planiranih izvora financiranja, a ne sadrži obrazloženje Financijskog plana, plan zaduživanja i otplate te najviši iznos do kojega se neprofitna organizacija može jednokratno kratkoročno zadužiti iako se Stranka u 2024. zaduživala pozajmicama od fizičkih osoba (osam beskamatnih pozajmica od tri člana Stranke) u ukupnom iznosu od 39.785,44 eura te po ugovoru za financijski *leasing* s rokom otplate od 48 mjeseci za službeno vozilo nabavne vrijednosti s porezom na dodanu vrijednost (dalje u tekstu: PDV) i porezom na promet motornih vozila u iznosu od 39.673,32 eura. Financijskim planom prihodi i rashodi planirani su u iznosu od 72.000,00 eura. Planirani prihodi odnose se na prihode po posebnim propisima iz državnog proračuna u iznosu od 62.000,00 eura te prihode od građana i kućanstava u iznosu od 10.000,00 eura. Planirani rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 55.940,00 eura (od čega na usluge promidžbe i informiranja u iznosu od 36.790,00 eura, druge materijalne rashode u iznosu od 17.800,00 eura te rashode za materijal i energiju u iznosu od 1.350,00 eura), ostale financijske rashode u iznosu od 11.200,00 eura te rashode za zaposlene u iznosu od 4.860,00 eura.

Godišnji program rada za 2024. sadrži temeljna načela, programske aktivnosti te plan financijskog poslovanja. Temeljna načela odnose se na opis Stranke kao demokratske političke organizacije slobodnih, ravnopravnih i odgovornih članova koja promiče i zastupa interese Republike Hrvatske i njezinih građana u cilju potpune transformacije države i društva u suverenu, ekonomski razvijenu i socijalno osjetljivu državu. Programske aktivnosti odnose se na zadaće tijela Stranke (između ostalog, redovne aktivnosti za rad i funkcioniranje Stranke, ustrojavanje tajništva, okupljanje članstva, odabir kandidata i izborna promidžba) te općinskih i gradskih organizacija (širenje članstva, izrada programa organizacijskih jedinica te promidžba programa i kandidata Stranke). Programom su predviđeni izvori financiranja od prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija), prihoda od imovine, prihoda po posebnim propisima iz državnog proračuna te zajmova. Stranka ne prati ostvarenje rashoda prema aktivnostima utvrđenim Godišnjim programom rada.

Izveštaj o godišnjem poslovanju Stranke za 2024. predsjednik Stranke podnio je Predsjedništvu u siječnju 2025. Navedeni Izveštaj sadrži društvene i političke okolnosti ostvarenih rezultata djelovanja Stranke u 2024., izvješće o provedenim aktivnostima (između ostalog, donesenim unutarnjim aktima, aktivnostima tijela Stranke, organizaciji izbornih stožera i terenskim aktivnostima) te izvještaj o financijskom poslovanju Stranke za 2024.

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu (Narodne novine 29/19 i 98/19) te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Za 2024. sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima. Financijski izvještaji s priložima (Program rada i Financijski plan za 2024. te Izvještaj o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2024.) dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu u propisanom roku unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja i objavljeni su na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema podacima iz Izveštaja o prihodima i rashodima za 2024., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 39.091,44 eura. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane manji za 32.908,56 eura ili 45,7 %.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u eurima

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2024.
	1	2
1.	Prihodi iz državnog proračuna	39.091,43
2.	Drugi prihodi	0,01
	Ukupni prihodi	39.091,44

Vrijednosno su najznačajniji prihodi iz državnog proračuna ostvareni u iznosu od 39.091,43 eura ili 100,0 %. Drugi prihodi u iznosu od 0,01 euro odnose se na pogrešno priznate prihode zbog manje podmirene obveze prema dobavljaču za uslugu izrade i postavljanja *billboarda*.

Prihodi iz državnog proračuna u iznosu od 39.091,43 eura ostvareni su za redovito godišnje financiranje Stranke u skladu s odredbom članka 6., stavka 1. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, prema kojoj pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava državnog proračuna imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile zastupničko mjesto u Hrvatskome saboru.

U skladu s odredbama navedenog Zakona, Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskog sabora donio je u lipnju 2024. odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika u 2024. (Narodne novine 74/24 i 77/24), prema kojima su Stranci raspoređena sredstva za jedno zastupničko mjesto u 11. sazivu Hrvatskog sabora u iznosu od 39.091,43 eura. Sredstva su doznačena na središnji račun Stranke u lipnju, srpnju i listopadu 2024.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2024., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 44.883,21 euro. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane manji za 27.116,79 eura ili 37,7 %.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u eurima

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2024.
	1	2
1.	Rashodi za zaposlene	5.361,03
2.	Materijalni rashodi	36.391,04
2.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	14.069,20
2.2.	Drugi materijalni rashodi	22.321,84
3.	Rashodi amortizacije	1.983,67
4.	Financijski rashodi	1.147,47
	Ukupni rashodi	44.883,21
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	39.091,44
	Manjak prihoda	5.791,77

Vrijednosno najznačajniji rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 36.391,04 eura ili 81,1 %. Svi ostali rashodi iznose 8.492,17 eura ili 18,9 % ukupnih rashoda.

Rashodi su ostvareni za redovne aktivnosti u iznosu od 32.567,78 eura i za provedbu izbora za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske u iznosu od 12.315,43 eura u okviru rashoda za promidžbu i informiranje.

– Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu od 5.361,03 eura. Odnose se na rashode za plaće za redovan rad u iznosu od 3.681,39 eura i doprinose na plaće u iznosu od 1.679,64 eura. Stranka od srpnja 2024. ima jednog zaposlenika na neodređeno vrijeme. Plaće u 2024. su obračunane i isplaćene u skladu s ugovorom o radu i propisima koji uređuju način obračuna i isplate plaća.

– Rashodi za promidžbu i informiranje

Rashodi za promidžbu i informiranje ostvareni su u iznosu od 14.069,20 eura, od čega za redovne aktivnosti Stranke u iznosu od 1.753,77 eura i za provedbu izbora za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske u iznosu od 12.315,43 eura.

Rashodi za promidžbu i informiranje za redovne aktivnosti Stranke odnose se na nabavu opreme za audiovizualnu produkciju u iznosu od 1.234,40 eura, zakup javnih površina u iznosu od 267,12 eura, uslugu licence za korištenje programa za daljinsko upravljanje i pristup u iznosu od 208,50 eura te uslugu *hostinga* mrežne stranice u iznosu od 43,75 eura.

Rashodi za provedbu izbora za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske odnose se na agencijske usluge osmišljavanja sadržaja za marketinšku promociju, administriranje i oglašavanje u iznosu od 10.000,00 eura, uslugu izrade i postavljanja plakata i *billboarda* u iznosu od 2.235,75 eura te zakup javne površine u iznosu od 79,68 eura.

Stranka je samostalno sudjelovala na izborima za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske koji su održani 9. lipnja 2024. te je u svibnju 2024. otvorila poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe na koji je prenijela vlastita sredstva za provedbu izborne promidžbe u ukupnom iznosu od 13.300,00 eura. Također, sastavila je Financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe (Obrazac FIN-IZVJ-IP) sa sastavnim dijelovima te ih dostavila u propisanom roku Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja (nije prekoračila ukupno dopušteni iznos troškova izborne promidžbe). U navedenom Financijskom izvještaju o financiranju izborne promidžbe iskazani su primici u iznosu od 13.505,06 eura (od čega se na vlastita sredstva odnosi 13.300,00 eura i donacije 205,06 eura); troškovi u iznosu od 12.520,49 eura (od čega za intelektualne i osobne usluge koje se odnose na usluge agencije za osmišljavanje sadržaja za marketinšku promociju, administriranje i oglašavanje u iznosu od 10.000,00 eura, usluge promidžbe i informiranja koje se odnose na izradu i postavljanje plakata i *billboarda* u iznosu od 2.235,75 eura, oglašavanje na elektroničkim portalima u iznosu od 142,56 eura i društvenim mrežama u iznosu od 62,50 eura te zakup javne površine u iznosu od 79,68 eura) i višak primitaka u iznosu od 984,57 eura. Razlika više iskazanih troškova u Financijskom izvještaju o financiranju izborne promidžbe u odnosu na poslovne knjige i financijske izvještaje Stranke u iznosu od 205,06 eura odnosi se na rashode financirane iz primljenih dobrovoljnih priloga (donacija) u naravi koji u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima Stranke nisu evidentirani ni iskazani. Prijenosi sredstava s redovnog računa na poseban račun te povrat neutrošenih sredstava (984,57 eura) odgovaraju iznosima iskazanih vlastitih sredstava, kao i viška primitaka u Financijskom izvještaju o financiranju izborne promidžbe za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske. Poseban račun zatvoren je u srpnju 2024., odnosno u zakonom propisanom roku.

Nadalje, Stranka je na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor koji su održani 17. travnja 2024. prvobitno planirala sudjelovati samostalno te je otvorila poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe. S obzirom na to da je na navedenim izborima naknadno odlučila sudjelovati kao koalicijski partner na zajedničkoj listi s više političkih stranaka, u propisanom roku je navedeni račun zatvorila (u travnju 2024.) te dostavila Državnom izbornom povjerenstvu, unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja, Financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe, s propisanim sastavnim dijelovima. Osim rashoda za bankarske usluge u iznosu od 38,41 euro, na navedenom računu nisu ostvareni drugi rashodi. Kao izborni sudionik / koalicijski partner s pet političkih stranaka – koalicijskih partnera (Blok za Hrvatsku, Agrameri – nezavisna lista, Demokratski HSS, Zelena lista i Nezavisni) sudjelovala je u deset izbornih jedinica (I. – X.) na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor te s političkom strankom – nositeljem koalicijske liste (Domovinskim pokretom) zaključila Koalicijski sporazum o zajedničkom nastupu na navedenim izborima. Navedenim Koalicijskim sporazumom utvrđen je broj i redoslijed kandidata na izbornim listama, naziv liste, uvjeti zamjene kandidata po okončanju izbora, da je nositelj lista Domovinski pokret koji se obvezao otvoriti poseban račun za provedbu izborne promidžbe te pravo potpune obaviještenosti Stranke o načinu trošenja sredstava. Uvjeti financiranja izborne promidžbe nisu utvrđeni, što utječe na evidentiranje, odnosno iskazivanje prihoda i rashoda u vezi s provedbom izbora za zastupnike u Hrvatski sabor u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima nositelja koalicije i koalicijskih partnera.

U skladu s Koalicijskim sporazumom, Stranka je na poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe uplatila vlastita sredstva u iznosu od 13.500,00 eura te ih u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima Stranke evidentirala i iskazala u okviru potraživanja za predujmove. Politička stranka – nositelj koalicijske liste (Domovinski pokret) vratila je Stranci u prosincu 2024. sva sredstva uplaćena na poseban račun za provedbu izbora za zastupnike u Hrvatski sabor (13.500,00 eura) te Stranka nije imala troškove za navedene izbore. Stranka je na navedenim izborima osvojila jedno zastupničko mjesto u Hrvatskom saboru, ali nije ostvarila naknadu troškova izborne promidžbe iz državnog proračuna jer Koalicijski sporazum zaključen s nositeljem koalicijske liste (Domovinskim pokretom) ne sadrži odredbe o naknadi izborne promidžbe te ostvarena sredstva za naknadu troškova izborne promidžbe iz državnog proračuna u skladu s odredbom članka 44., stavka 9. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu ostaju političkoj stranci koja je otvorila poseban račun.

– Drugi materijalni rashodi

Drugi materijalni rashodi ostvareni su u iznosu od 22.321,84 eura, a odnose se na uredski materijal i ostale materijalne rashode u iznosu od 12.375,55 eura (vrijednosno značajniji se odnose na nabavu opreme za audiovizualnu produkciju u iznosu od 8.662,38 eura, uredski namještaj u iznosu od 2.133,27 eura i računalnu opremu u iznosu od 673,93 eura); ostale usluge u iznosu od 2.594,72 eura (vrijednosno značajnije su računovodstvene i javnobilježničke usluge u iznosu od 1.060,00 eura, gorivo u iznosu od 879,64 eura te grafičke usluge u iznosu od 371,85 eura); naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično za obavljanje aktivnosti (pogrešno u poslovnim knjigama evidentirane i u financijskim izvještajima iskazane prijenose sredstava na poseban račun kandidata za predsjednika Republike Hrvatske) u iznosu od 2.272,00 eura; premije osiguranja u iznosu od 1.293,06 eura, zakupnine i najamnine u iznosu od 1.251,07 eura (usluga virtualnog ureda u iznosu od 787,50 eura te zakup javnih površina i prostora u iznosu od 463,57 eura); usluge tekućeg i investicijskog održavanja (pogrešno u poslovnim knjigama evidentirane i u financijskim izvještajima iskazane rashode za auto gume) u iznosu od 722,00 eura; reprezentaciju u iznosu od 718,70 eura; naknade troškova zaposlenima za službena putovanja u iznosu od 593,64 eura (od čega se 150,00 eura odnosi na pogrešno u poslovnim knjigama evidentiran i u financijskim izvještajima iskazan račun za reprezentaciju) te naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično za službena putovanja u iznosu od 501,10 eura.

Predsjednik Stranke donio je u studenome 2024., na temelju odredbe članka 21., stavka 1., točke 7. Statuta, Odluku o sudjelovanju člana Stranke kao kandidata na izborima za predsjednika Republike Hrvatske. Za kandidata je utvrđen predsjednik Stranke te su odluke o prijenosu sredstava na poseban račun kandidata Stranke za predsjednika Republike Hrvatske donesene uz supotpis glavnog tajnika. Na temelju navedenih odluka, na poseban račun kandidata prenesena su sredstva u iznosu od 2.272,00 eura. Prema izvješću o provedenom nadzoru Državnog izbornog povjerenstva, predsjednik Stranke je otvorio poseban račun, ali nije postao kandidat. Također, podnio je Financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe i u propisanom roku zatvorio spomenuti poseban račun.

– Rashodi amortizacije

Rashodi amortizacije ostvareni su u iznosu od 1.983,67 eura. Odnose se na obračunanu amortizaciju na službeno vozilo nabavljeno financijskim *leasingom* u rujnu 2024. prema stopi propisanoj Pravilnikom o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15, 25/17, 96/18, 103/18 – ispravak i 134/22).

– Financijski rashodi

Financijski rashodi ostvareni su u iznosu od 1.147,47 eura. Odnose se na ostale nespomenute financijske rashode u iznosu od 827,33 eura (kamate u iznosu od 529,90 eura i trošak zaključenja ugovora u iznosu od 297,43 eura za *leasing* službenog vozila) te bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu od 320,14 eura.

– Manjak prihoda

Manjak prihoda za 2024. (prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima) iznosi 5.791,77 eura te je u jednakom iznosu iskazan i manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2024., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 42.133,79 eura.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora koncem 2024.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora

u eurima

Redni broj	Opis	31. prosinca 2024.
	1	2
1.	Nefinancijska imovina	37.689,65
1.1.	Proizvedena dugotrajna imovina	37.689,65
2.	Financijska imovina	4.444,14
2.1.	Novac u banci i blagajni	4.444,14
	Ukupno imovina	42.133,79
3.	Obveze	47.925,56
3.1.	Obveze za rashode	31.524,56
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	16.401,00
4.	Vlastiti izvori	-5.791,77
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	42.133,79

Nefinancijska imovina u iznosu od 37.689,65 eura odnosi se na nabavnu vrijednost službenog vozila nabavljenog financijskim *leasingom* u rujnu 2024. u iznosu od 39.673,32 eura te ispravak vrijednosti u iznosu od 1.983,67 eura.

Financijska imovina u iznosu od 4.444,14 eura odnosi se na novčana sredstva na računu za redovno poslovanje.

Obveze su koncem 2024. iskazane u iznosu od 47.925,56 eura. Odnose se na obveze za rashode u iznosu od 31.524,56 eura, i to za financijske rashode u iznosu od 30.005,36 eura, za plaću i doprinose zaposlenika za prosinac 2024. u iznosu od 979,20 eura i prema dobavljačima u iznosu od 540,00 eura (od čega se 150,00 eura odnosi na pogrešno iskazane obveze zbog računa za reprezentaciju koji je dva puta evidentiran u poslovnim knjigama) te na obveze za pozajmice u iznosu od 16.401,00 euro. Koncem godine dospjele su obveze prema dobavljačima u iznosu od 390,00 eura i podmirene su do vremena obavljanja revizije (rujan 2025.).

Obveze za financijske rashode u iznosu od 30.005,36 eura odnose se na obveze po ugovoru o nabavi službenog vozila financijskim *leasingom* zaključenim u rujnu 2024. na rok od 48 mjeseci, odnosno s dospijećem posljednjeg obroka u listopadu 2028.

Obveze za pozajmice u cijelosti se odnose na obveze prema fizičkim osobama. Stranka je od ožujka do listopada 2024. na temelju zaključenih ugovora primila osam beskamatnih pozajmica od tri fizičke osobe (članova Stranke) u ukupnom iznosu od 39.785,44 eura s rokom povrata do 30. lipnja 2025. Do konca 2024. vraćene su pozajmice u ukupnom iznosu od 23.384,44 eura te su obveze koncem godine iznosile 16.401,00 euro. U lipnju 2025. zaključeni su dodaci za četiri ugovora kojima je rok povrata za jedan ugovor produžen do konca rujna 2025., a za tri ugovora do prosinca 2025. Do vremena obavljanja revizije (rujan 2025.) vraćene su pozajmice u iznosu od 13.000,00 eura te obveze po tri ugovora prema jednoj fizičkoj osobi iznose 3.401,00 euro. Obveze za pozajmice drugim dvjema fizičkim osobama podmirene su do konca 2024.

Vlastiti izvori iskazani su u negativnom iznosu od 5.791,77 eura i odnose se na (pogrešno u poslovnim knjigama evidentiran i u financijskim izvještajima iskazan) manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju.

III. REVIZIJA ZA 2024.

Postupci revizije provedeni su od 13. kolovoza do 17. studenoga 2025.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko-računovodstvenim poslovanjem
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijevare ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21)
4. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Zakon o političkim strankama (Narodne novine 76/93, 111/96, 164/98, 36/01 i 28/06)
4. Zakon o porezu na dohodak (Narodne novine 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, 151/22 i 114/23)
5. Pravilnik o porezu na dohodak (Narodne novine 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20, 74/20, 1/21, 102/22, 112/22, 156/22, 1/23, 3/23 – ispravak, 56/23 i 143/23)
6. Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja (Narodne novine 71/19)
7. Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Narodne novine 119/15 i 134/22)
8. Statut Stranke (veljača 2024.)
9. Godišnji program rada i Financijski plan Stranke (travanj 2024.).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz financijskog plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na računima prihoda, rashoda te imovine, obveza i vlastitih izvora. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Stranke. Provjerena je dokumentacija u vezi s područjima revizije: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori. Obavljeni su razgovori s predsjednikom Stranke i osobom odgovornom za računovodstvene poslove te su pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s poslovnim događajima.

Nalaz za 2024.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Obavljenom revizijom za 2024. utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje te financijske izvještaje.

1. Sustav unutarnjih kontrola

- 1.1. Prema odredbi članka 3., stavka 2. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, financijsko upravljanje i kontrole su sustav unutarnjih kontrola kojim se osigurava, upravljajući rizicima, razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva neprofitne organizacije sredstva koristiti namjenski, etično, ekonomično, djelotvorno i učinkovito.

Revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji su, između ostalog, posljedica nedostatka uspostave učinkovitog sustava unutarnjih kontrola u dijelu sustava unutarnje komunikacije, kontrolnih i nadzornih postupaka te upravljanja imovinom.

Financijsko poslovanje, provedba financijskog plana, nabava imovine i usluga, zaduživanje te unutarnji nadzor utvrđeni su odredbama Statuta, Pravilnika o financijskom poslovanju Stranke, koji je bio na snazi do rujna 2025. te Pravilnika o financijskom poslovanju Stranke iz rujna 2025., koji je od tada na snazi. Prema odredbi članka 21., stavka 1., točke 3. Statuta, predsjednik provodi financijski plan, upravlja imovinom i novčanim sredstvima Stranke, a prema odredbi članka 26., stavka 2. Statuta, materijalno poslovanje provodi glavni tajnik Stranke.

Unutarnjim aktima nisu utvrđene procedure primanja, kolanja i prijenosa informacija te knjigovodstvene i druge dokumentacije, što je, između ostalog, utjecalo na pravilnost evidentiranja i iskazivanja podataka o ostvarenim prihodima, rashodima, vrijednosti imovine, vlastitih izvora te rezultata poslovanja u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima. Računi i druga knjigovodstvena dokumentacija na temelju kojih su ostvareni rashodi u 2024. ovjereni su potpisom glavnog tajnika tijekom obavljanja revizije (rujan 2025.), a osnovne aktivnosti ostvarenih rashoda (redovna aktivnost i izborna promidžba) naznačene su uz račune u knjizi ulaznih računa. Učinkovit sustav unutarnjih kontrola treba osigurati upravljački sustav unutarnje komunikacije u kojem su informacije pravodobne, točne i dostupne radi učinkovite komunikacije na svim organizacijskim razinama u Stranci (tijela Stranke te ustrojstveni oblici, odnosno općinske i gradske organizacije), s točno određenim ulogama svih članova Stranke uključenih u financijsko upravljanje i kontrole te dokumentiranje svih procesa i transakcija.

U svrhu uspostave učinkovitog sustava unutarnjih kontrola Državni ured za reviziju preporučuje unutarnjim aktima utvrditi procedure primanja, kolanja i prijenosa informacija, odnosno knjigovodstvene i druge dokumentacije na temelju koje se poslovni događaji evidentiraju u poslovnim knjigama te iskazuju u financijskim izvještajima.

Nadzor zakonitosti materijalnog i financijskog poslovanja Stranke u nadležnosti je Nadzornog odbora, čije su zadaće i nadležnost utvrđene Statutom i Pravilnikom o financijskom poslovanju Stranke iz travnja 2024. i rujna 2025. Prema odredbama članka 27. Statuta, osim što nadzire zakonitost materijalnog i financijskog poslovanja Stranke i njenih ustrojstvenih oblika, Nadzorni odbor ocjenjuje statutarnost odluka drugih tijela Stranke, donosi odluke o stegovnim mjerama i isključenju članova te obavlja i druge poslove određene Statutom; pravovaljano radi i donosi odluke ako su prisutna sva tri člana Nadzornog odbora, a članovi Nadzornog odbora ne mogu obavljati dužnosti u niti jednom drugom tijelu Stranke.

Nadzorni odbor je proveo nadzor zakonitosti materijalnog i financijskog poslovanja te raspravu o financijskim izvještajima Stranke za 2024., o čemu je sastavljen Zapisnik u ožujku 2025. (vrijeme obavljanja nadzora u Zapisniku nije navedeno). U Zapisniku je navedeno da su Financijski izvještaji za 2024. sastavljeni u skladu s računovodstvenim propisima, ostvareni prihodi i rashodi su dokumentirani odgovarajućom računovodstvenom dokumentacijom te nisu utvrđene nepravilnosti koje bi upućivale na nezakonito ili nenamjensko trošenje sredstava.

S obzirom na to da su revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na planiranje, računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje, provedenim nadzorom nije ostvarena svrha nadziranja zakonitosti materijalnog i financijskog poslovanja Stranke zbog čega sustav unutarnjih kontrola treba dodatno razvijati i unaprijediti kako bi funkcionirao učinkovito i djelotvorno. Dobro organizirani sustav unutarnjih kontrola obuhvaća cjeloviti nadzor i kontrolu nad materijalnim i financijskim poslovanjem Stranke i tako osigurava realnost i objektivnost iskazivanja informacija o financijskom položaju i uspješnosti poslovanja u financijskim izvještajima.

Državni ured za reviziju nalaže provoditi nadzor zakonitosti materijalnog i financijskog poslovanja Stranke u skladu s odredbama Statuta. Također, preporučuje dodatno razvijati i unaprijediti sustav unutarnjih kontrola kako bi funkcionirao učinkovito i djelotvorno te osigurao realno i objektivno iskazivanje informacija o financijskom položaju i uspješnosti poslovanja u financijskim izvještajima.

Nadalje, odredbama članaka 3., 4. i 6. Pravilnika o financijskom poslovanju Stranke koji je bio na snazi do rujna 2025. određeno je da odluku o nabavi dobara i usluga u iznosima većim od 750,00 eura te odluke o zaduživanju, donosi predsjednik Stranke uz supotpis glavnog tajnika ili člana Nadzornog odbora. Navedeno je na jednak način utvrđeno odredbama članaka 8. i 11. novog Pravilnika o financijskom poslovanju iz rujna 2025.

Na temelju navedenih odredbi Pravilnika, predsjednik Nadzornog odbora je supotpisom odluka uz predsjednika Stranke u 2024. odobrio nabavu imovine (oprema za audio i video produkciju u iznosu od 9.921,41 euro te službeno vozilo u iznosu od 39.673,32 eura) i zaključivanje ugovora za zaduživanje Stranke pozajmicama od članova Stranke u ukupnom iznosu od 39.785,44 eura.

Istodobnim utvrđivanjem zadaća člana Nadzornog odbora za nadzor materijalnog i financijskog poslovanja Stranke (utvrđeno Statutom) te odlučivanje supotpisom na odlukama o nabavi imovine i usluga te zaduživanju (utvrđeno Pravilnikom o financijskom poslovanju iz travnja 2024. i novim Pravilnikom iz rujna 2025.) nije primijenjeno načelo razdvajanja dužnosti koje treba osigurati učinkovito funkcioniranje kontrolnih aktivnosti u financijskom poslovanju, nabavi imovine i usluga, zaduživanju te preuzimanju obveza.

Državni ured za reviziju preporučuje općim aktima urediti funkcioniranje kontrolnih aktivnosti u financijskom poslovanju, nabavi imovine i usluga, zaduživanju, odnosno preuzimanju obveza uz primjenu načela razdvajanja dužnosti.

Stranka je u rujnu 2024. financijskim *leasingom* nabavila službeno vozilo nabavne vrijednosti u iznosu od 39.673,32 eura s PDV-om i posebnim porezom na motorna vozila. Trajanje *leasinga* ugovoreno je na rok od 48 mjeseci uz mjesečne obroke *leasinga* u iznosu od 754,36 eura i otkupnu cijenu u iznosu od 150,00 eura.

Prema Odluci o ovlaštenju za upravljanje službenim vozilom Stranke iz rujna 2024., vozilom mogu upravljati predsjednik i zaposlenici Stranke. U izvanrednim situacijama, predsjednik može dati pisano ovlaštenje za korištenje vozila drugom članu Stranke. Odredbom članka 3. Pravilnika o financijskom poslovanju Stranke, donesenim u vrijeme obavljanja revizije (rujan 2025.), utvrđeno je da se imovina Stranke koristi za ostvarivanje zadaća utvrđenih Statutom, u skladu s financijskim planom te njegovim izmjenama i dopunama. Navedenim Pravilnikom i drugim unutarnjim aktima nisu utvrđeni uvjeti korištenja, način održavanja, čuvanja te nadzor nad korištenjem vozila, čime se, između ostalog, osigurava i dokazuje da se službeno vozilo koristi za ciljeve utvrđene programom rada i financijskim planom u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Pravilnika o financijskom poslovanju Stranke.

Državni ured za reviziju nalaže unutarnjim aktima urediti uvjete korištenja, način održavanja i čuvanja službenog vozila te ustrojiti nadzor koji će osigurati da se službeno vozilo koristi za ciljeve utvrđene programom rada i financijskim planom u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Pravilnika o financijskom poslovanju Stranke.

2. Planiranje

2.1. Godišnji program rada i Financijski plan za 2024. doneseni su u travnju 2024. (Stranka je u Registar političkih stranaka upisana 7. ožujka 2024.).

Financijski plan za 2024. sastoji se od Plana prihoda i rashoda te planiranih izvora financiranja, a ne sadrži obrazloženje Financijskog plana, plan zaduživanja i otplate te najviši iznos do kojega se neprofitna organizacija može jednokratno kratkoročno zadužiti iako se Stranka u 2024. zaduživala pozajmicama od fizičkih osoba (osam beskamatnih pozajmica od tri člana Stranke) u ukupnom iznosu od 39.785,44 eura te po ugovoru za financijski *leasing* s rokom otplate od 48 mjeseci za službeno vozilo nabavne vrijednosti s PDV-om i porezom na promet motornih vozila u iznosu od 39.673,32 eura. Koncem godine ukupne obveze po navedenim zaduživanjima iznose 46.406,36 eura.

Financijskim planom prihodi i rashodi planirani su u iznosu od 72.000,00 eura. Prema Izvještaju o prihodima i rashodima za 2024., prihodi su ostvareni u iznosu od 39.091,44 eura, što je u odnosu na planirane manje za 32.908,56 eura ili 45,7 %, a rashodi su ostvareni u iznosu od 44.883,21 euro, što je u odnosu na planirane manje za 27.116,79 eura ili 37,7 %. Financijskim planom planirani su prihodi od dobrovoljnih prihoda (donacija) u iznosu od 10.000,00 eura, iako ostvareni prihodi od dobrovoljnih prihoda (donacija) u iznosu od 7.482,76 eura u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima nisu evidentirani ni iskazani.

Nadalje, Financijskim planom planirani su materijalni rashodi u iznosu od 55.940,00 eura, a ostvareni su u iznosu od 36.391,04 eura, što je 19.548,96 eura ili 34,9 % manje te su planirani financijski rashodi u iznosu od 11.200,00 eura, a ostvareni su u iznosu od 1.147,47 eura, što je 10.052,53 eura ili 89,8 % manje u odnosu na planirane. Stranka nije donijela izmjene i dopune Financijskog plana za 2024., kojima bi ostvarenje prihoda i rashoda u 2024. uskladila s planiranima.

Odredbama članka 5., stavka 1. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i članka 12., stavka 1. Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija, propisano je da se financijski plan neprofitne organizacije sastoji od plana prihoda i rashoda, plana zaduživanja i otplata te obrazloženja financijskog plana. Prema odredbama članka 14. navedenog Pravilnika, plan zaduživanja i otplata, između ostalog, sadrži visinu planiranih primitaka od dugoročnog zaduživanja na temelju primljenih kredita i zajmova te otplata glavnice primljenih dugoročnih kredita i zajmova. Plan zaduživanja i otplata mora sadržavati i najviši iznos do kojega se neprofitna organizacija može jednokratno kratkoročno zadužiti, kao i najviši iznos do kojega neprofitna organizacija može jednokratno dati kratkoročne zajmove.

Nadalje, odredbama članaka 17. i 19. navedenog Pravilnika propisano je da se obrazloženje financijskog plana sastoji od obrazloženja skupina prihoda i rashoda te obrazloženja programa, aktivnosti i projekata, koji se planiraju provoditi u godini za koju se donosi financijski plan, a mora sadržavati parametre koji su korišteni kod izračuna potrebnih sredstava za svaku od skupina prihoda i rashoda. Obrazloženje programa, aktivnosti i projekata mora sadržavati poveznicu s programom rada i potrebnim sredstvima za njihovu provedbu. U slučaju značajnih odstupanja nastalih prihoda i rashoda u odnosu na planirane, a posebice u slučaju nastanka novih obveza za čije podmirenje sredstva nisu osigurana, odnosno smanjenja prihoda uz čije je ostvarenje vezano podmirenje već nastalih obveza obavezno se provode izmjene i dopune financijskog plana. Izmjene i dopune financijskog plana provode se tijekom godine po postupku za donošenje financijskog plana.

Državni ured za reviziju nalaže sastaviti financijski plan s propisanim sadržajem te u slučaju značajnih odstupanja ostvarenih prihoda i rashoda u odnosu na planirane donijeti izmjene i dopune financijskog plana u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija.

Godišnji program rada za 2024. sadrži temeljna načela, programske aktivnosti te plan financijskog poslovanja. Navedeni Program rada za 2024. uz planirane aktivnosti ne sadrži planirane rashode prema vrstama i iznosima te izvorima financiranja, kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava te stvorili preduvjeti da se sredstva koriste isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada. Stranka ne prati ostvarenje rashoda prema aktivnostima utvrđenim Godišnjim programom rada.

Prema odredbi članka 4., stavka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, politička stranka ostvarena financijska sredstva može koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada i financijskim planom.

Državni ured za reviziju preporučuje u godišnjem programu rada, uz opis planiranih aktivnosti, navesti planirane rashode prema vrstama i iznosima te izvore financiranja, kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava. Također, preporučuje pratiti ostvarenja godišnjeg programa rada prema utvrđenim aktivnostima.

3. Računovodstveno poslovanje

3.1. Stranka je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Nepravilnosti i propusti utvrđeni su u dijelu koji se odnosi na poslovne knjige, evidentiranje i iskazivanje poslovnih događaja te popis imovine i obveza.

– Poslovne knjige

U 2024. Stranka je ustrojila dnevnik, glavnu knjigu, knjigu ulaznih računa i evidenciju putnih naloga, a knjige dugotrajne i kratkotrajne imovine ustrojila je tijekom obavljanja revizije (rujan 2025.). Knjigu financijske imovine i obveza nije ustrojila, a izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige nisu osigurani potrebni podaci u vezi s navedenom imovinom i obvezama. Također, nije ustrojila evidenciju korištenja službenog vozila (putni radni list) iako od rujna 2024. ima službeno vozilo nabavljeno financijskim *leasingom*.

Prema odredbi članka 12., stavka 1. i članka 14. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, poslovne knjige dvojnog knjigovodstva koje vodi neprofitna organizacija jesu: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Pomoćne knjige jesu analitičke knjigovodstvene evidencije poslovnih događaja koji su u glavnoj knjizi iskazani sintetički i druge pomoćne evidencije o stanju i promjenama imovine i obveza za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Neprofitna organizacija koja je obveznik vođenja dvojnog knjigovodstva obvezno vodi sljedeće pomoćne knjige: knjigu dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana), knjigu kratkotrajne nefinancijske imovine (zaliha materijala, proizvoda i robe) – po vrsti, količini i vrijednosti, knjigu financijske imovine i obveza, i to: potraživanja i obveza (po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospelosti, zateznim kamatama i drugo), primljenih i izdanih vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata (po vrstama, subjektima, pojedinačnim vrijednostima, dospelosti, stanjima), potraživanja i obveza po osnovi primljenih zajmova i kredita te danih zajmova (po vrstama, subjektima, pojedinačnim vrijednostima, dospelosti, stanjima i obračunatim kamatama), knjigu (dnevnik) blagajni (kunska, devizna, porto i druge) te evidenciju putnih naloga i korištenja službenih vozila. Također, vodi i posebne pomoćne evidencije: evidenciju danih i primljenih jamstava i garancija, knjigu ulaznih računa, knjigu izlaznih računa te ostale pomoćne evidencije prema posebnim propisima i svojim potrebama. Pomoćne knjige i posebne pomoćne evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci.

Državni ured za reviziju nalaže ustrojiti i voditi knjigu financijske imovine i obveza te evidenciju korištenja službenog vozila u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

– Evidentiranje i iskazivanje poslovnih događaja

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima (Izvještaju o prihodima i rashodima te Bilanci) Stranke za 2024. evidentirani su, odnosno iskazani prihodi u iznosu od 39.091,44 eura, rashodi u iznosu od 44.883,21 euro te je u okviru vlastitih izvora evidentiran, odnosno iskazan manjak prihoda u iznosu od 5.791,77 eura. Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora evidentirana je i iskazana u iznosu od 42.133,79 eura. Navedeni podaci o prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, kao i vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora ne odgovaraju stvarnom stanju utvrđenom revizijom.

Tako su u poslovnim knjigama evidentirani i u Izvještaju o prihodima i rashodima za 2024. više iskazani rashodi za nabavu nefinancijske dugotrajne imovine u iznosu od 8.817,30 eura koje nije trebalo evidentirati, odnosno iskazati u 2024. (jer se troškovi nabave u rashode priznaju tijekom korisnog vijeka upotrebe), rashodi za reprezentaciju u iznosu od 150,00 eura (zbog računa koji je u poslovnim knjigama evidentiran dva puta) te rashodi koji se odnose na uplaćena, a neutrošena sredstva na uređaju za elektroničku naplatu cestarina u iznosu od 37,64 eura (koje treba evidentirati i iskazati u izvještajnom razdoblju u kojem će biti utrošena, neovisno o plaćanju). Istodobno, nisu evidentirani ni iskazani prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u naravi od dvije fizičke osobe, kao ni rashodi za usluge oglašavanja koji su iz tih dobrovoljnih priloga (donacija) financirani u iznosu od 7.482,76 eura (od čega se na redovite političke aktivnosti Stranke odnosi 7.277,70 eura, a izbornu promidžbu za izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske 205,06 eura) te rashodi amortizacije u iznosu od 346,10 eura.

Stranka je u 2024. kupila opremu za audiovizualnu produkciju (tri kamere, klizač za kameru i objektiv) te dvosjed pojedinačne vrijednosti veće od 464,53 eura. Za vrijednost nabavljene nefinancijske imovine evidentirala je i iskazala rashode u iznosu od 8.817,30 eura, a s obzirom na to da se troškovi nabave u rashode priznaju tijekom korisnog vijeka upotrebe, trebala je evidentirati i iskazati vrijednosti imovine te obračunati i iskazati rashode amortizacije u iznosu od 346,10 eura prema propisanim stopama amortizacije.

Pogrešno evidentiranje i iskazivanje navedenih prihoda i rashoda izravno je utjecalo na točnost iskazanog rezultata poslovanja. Stranka je u 2024. u poslovnim knjigama trebala evidentirati i u Izvještaju o prihodima i rashodima za 2024. iskazati ostvarene prihode u iznosu od 46.574,20 eura, rashode u iznosu od 43.707,13 eura te višak prihoda u iznosu od 2.867,07 eura (umjesto evidentiranog, odnosno iskazanog manjka prihoda u iznosu od 5.791,77 eura).

Nadalje, u poslovnim knjigama nije evidentirana ni u Bilanci na dan 31. prosinca 2024. iskazana vrijednost nabavljene nefinancijske imovine u iznosu od 8.817,30 eura umanjene za ispravak vrijednosti u iznosu od 346,10 eura, vrijednost sitnog inventara i ispravka vrijednosti sitnog inventara u iznosu od 5.535,02 eura, iznos rashoda budućeg razdoblja i obveza za kamate na *leasing* u iznosu od 4.090,84 eura te rashoda budućeg razdoblja za naplaćenu naknadu na uređaj za elektroničku naplatu cestarina u iznosu od 37,64 eura. Također, pogrešno je evidentirana i iskazana vrijednost vlastitih izvora u negativnom iznosu od 5.791,77 eura (odnosi se na prethodno pogrešno utvrđeni rezultat poslovanja). Prema navedenome, podaci o imovini, obvezama i vlastitim izvorima evidentirani u poslovnim knjigama i iskazani u Bilanci na dan 31. prosinca 2024. nisu točni.

Tako je na 31. prosinca 2024. u poslovnim knjigama trebalo evidentirati i u Bilanci iskazati vrijednost imovine u iznosu od 54.733,47 eura (umjesto u iznosu od 42.133,79 eura), obveza u iznosu od 51.866,40 eura (umjesto u iznosu od 47.925,56 eura) te vlastitih izvora u iznosu od 2.867,07 eura (umjesto u negativnom iznosu od 5.791,77 eura).

Iz navedenog proizlazi da podaci o prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, kao i vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora evidentirani u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima za 2024., ne pružaju objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja Stranke za 2024.

Prema odredbama članka 26. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, prihodi i rashodi priznaju se uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja. Navedeno načelo, između ostalog, znači da se neregulirani prihodi (prihodi po posebnim propisima, donacije, članarine, pomoći, doprinosi i ostali slični prihodi) priznaju u izvještajnom razdoblju na koje se odnose pod uvjetom da su raspoloživi (naplaćeni) u izvještajnom razdoblju, a mogu se priznati u izvještajnom razdoblju ako su naplaćeni najkasnije do trenutka predočavanja financijskih izvještaja za isto razdoblje, donacije povezane s izvršenjem ugovorenih programa (projekata i aktivnosti) priznaju u bilanci kao odgođeni prihod uz priznavanje u prihode izvještajnog razdoblja razmjerno troškovima provedbe ugovorenih programa (projekata i aktivnosti), rashodi za utrošak kratkotrajne nefinancijske imovine priznaju u trenutku stvarnog utroška, odnosno prodaje, a troškovi nabave dugotrajne imovine kapitaliziraju i u rashode priznaju tijekom korisnog vijeka upotrebe.

Odredbama članaka 22., 23. i 24. navedenog Zakona je, između ostalog, propisano da imovina, obveze i vlastiti izvori određuju financijski položaj neprofitne organizacije. Imovina jesu resursi koje neprofitna organizacija kontrolira kao rezultat prošlih događaja i od kojih se očekuju buduće koristi u obavljanju djelatnosti, klasificira se po svojoj vrsti, trajnosti i funkciji u obavljanju djelatnosti i iskazuje se po računovodstvenom načelu nastanka događaja. Dugotrajna imovina je financijska i nefinancijska imovina čiji je vijek upotrebe duži od jedne godine i koja duže od jedne godine zadržava isti pojavni oblik. Vrijednost pojedinog predmeta dugotrajne nefinancijske imovine se amortizira, odnosno ispravlja linearnom metodom u korisnom vijeku upotrebe počevši od prvog dana mjeseca iza mjeseca u kojem je imovina stavljena u upotrebu. Vlastiti izvori jesu ostatak vrijednosti imovine nakon odbitka svih obveza.

Stope amortizacije prema skupinama dugotrajne imovine i procijenjenom korisnom vijeku upotrebe dugotrajne imovine propisane su Pravilnikom o neprofitnom računovodstvu i računskom planu. Također, odredbama članka 12. navedenog Pravilnika propisano je da je sitni inventar dugotrajna materijalna imovina koja se zbog pojedinačne nabavne vrijednosti manje od 464,53 eura može pratiti izdvojeno od dugotrajne imovine, da se otpisuje jednokratno stavljanjem u uporabu ili kalkulatивно razmjerno trošenju i zadržava u evidenciji i iskazuje u bilanci do trenutka prodaje, darovanja, drugog načina otuđenja ili uništenja.

Državni ured za reviziju nalaže priznavati prihode i rashode uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja, obračunati amortizaciju za dugotrajnu nefinancijsku imovinu prema propisanim stopama te u poslovnim knjigama evidentirati i financijskim izvještajima iskazati prihode i rashode, kao i vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima rashodi u ukupnom iznosu od 5.373,03 eura nisu evidentirani, odnosno iskazani prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije. Tako je u okviru naknada članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično za obavljanje aktivnosti, evidentiran i iskazan prijenos sredstava na poseban račun kandidata Stranke na izborima za predsjednika Republike Hrvatske u iznosu od 2.272,00 eura koji je trebalo evidentirati i iskazati u okviru rashoda u vezi s financiranjem povezanih neprofitnih organizacija. U okviru rashoda za promidžbu i informiranje evidentirani su i iskazani rashodi u iznosu od 1.010,69 eura koje je trebalo evidentirati i iskazati u okviru rashoda za zakupnine i najamnine u iznosu od 555,29 eura te sitnog inventara i auto guma u iznosu od 455,40 eura. U okviru rashoda za doprinose za zapošljavanje evidentirani su i iskazani rashodi za doprinose za mirovinsko osiguranje iz plaće u iznosu od 920,35 eura koje je trebalo evidentirati i iskazati u okviru rashoda za plaće za redovan rad. Rashodi za nabavu auto guma za službeno vozilo u iznosu od 722,00 eura evidentirani su i iskazani u okviru usluga tekućeg i investicijskog održavanja, umjesto u okviru sitnog inventara i auto guma. Troškovi zaključivanja ugovora o *leasingu* u iznosu od 297,55 eura evidentirani su i iskazani u okviru ostalih nespomenutih financijskih rashoda, umjesto u okviru ostalih usluga, a rashodi za kupnju opreme za službeno vozilo u iznosu od 150,44 eura evidentirani su i iskazani u okviru rashoda za ostale usluge, umjesto u okviru rashoda za sitni inventar i auto gume.

Prema odredbi članka 9., stavka 1. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, neprofitna organizacija vodi knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije. Prema odredbi članka 6., stavka 1. Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, računskim planom za neprofitne organizacije utvrđene su brojčane oznake i nazivi pojedinih računa po kojima je neprofitna organizacija obvezna knjigovodstveno iskazivati imovinu, obveze i vlastite izvore te prihode i rashode.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati rashode prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

– Popis imovine i obveza

Popis imovine i obveza za 2024. nije proveden te knjigovodstveno stanje imovine i obveza nije usklađeno sa stvarnim stanjem.

Prema odredbama članaka 19., 20. i 21. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, neprofitna organizacija dužna je najmanje jednom i to na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze sa stanjem na datum bilance radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem; zakonski zastupnik određuje datum popisa, rokove obavljanja popisa i dostavljanja izvještaja s priloženim popisnim listama; podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste; popisne liste su knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva i zakonski zastupnik na temelju izvještaja i priloženih popisnih lista te sukladno ovlastima koje proizlaze iz statuta ili drugih općih akata neprofitne organizacije odlučuje o nadoknađivanju utvrđenih manjkova, priznavanju i evidentiranju utvrđenih viškova, otpisu nenaplativih i zastarjelih potraživanja i obveza, rashodovanju imovine te mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove, oštećenja, neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, zastaru i nenaplativost potraživanja i slično.

Državni ured za reviziju nalaže obaviti godišnji popis imovine i obveza u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

4. Financijski izvještaji

- 4.1. Za 2024. sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima. Financijski izvještaji s priložima (Program rada i Financijski plan za 2024. te Izvještaj o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2024.) dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu u propisanom roku unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja i objavljeni su na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

U Izvještaju o prihodima i rashodima nisu navedeni dodatni podaci koji se odnose na stanje novčanih sredstava na početku godine, ukupni priljevi i odljevi na i s novčanih računa i blagajni te prosječan broj radnika na osnovi stanja koncem izvještajnog razdoblja i na osnovi sati rada.

Prema odredbama članka 8. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, neprofitna organizacija dužna je, između ostalog, sastavljati financijske izvještaje na način kojim se omogućava provjera poslovnih događaja, utvrđivanje financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije, poštujući pri tome temeljna načela urednog knjigovodstva. Odredbama članaka 1. i 6. Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija, propisano je, između ostalog, da su oblik i sadržaj financijskih izvještaja propisani navedenim Pravilnikom. Financijski izvještaji sastavljaju se na obrascima koji se nalaze u prilogu navedenog Pravilnika i njegov su sastavni dio (Dodatni podaci AOP 156 – 163).

Državni ured za reviziju nalaže u Izvještaju o prihodima i rashodima navesti dodatne podatke u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija.

Bilješke uz financijske izvještaje (uz Izvještaj o prihodima i rashodima te uz Bilancu) sadrže informacije o neprofitnoj organizaciji, osnovu sastavljanja financijskih izvještaja, sažetak značajnijih računovodstvenih politika, iznose ostvarenih prihoda i rashoda, vrijednosti imovine i obveza te prihvaćanje i odobrenje objave financijskih izvještaja zakonskog zastupnika Stranke. U Bilješkama uz Bilancu za 2024. navedeno je da nije bilo ugovornih obveza koji bi rezultirali imovinom ili obvezama u narednom razdoblju, a koncem 2024. Stranka ima obveze za financijske rashode za *leasing* obroke u iznosu od 30.005,36 eura (dospijevaju do 2028.), obveze za zajmove u iznosu od 16.401,00 euro (dospijevaju u 2025.) te obveze za kamate po *leasingu* u iznosu od 4.090,84 eura. Također, Bilješke uz Bilancu ne sadrže pregled stanja i rokova dospijeća zajmova te financijskog najma (*leasing*).

Prema odredbama članka 9. Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija, Bilješke su dopuna podataka uz financijske izvještaje. Mogu biti opisne, brojčane ili kombinirane i označavaju se rednim brojevima s pozivom na AOP oznaku izvještaja na koju se odnose.

Obvezne Bilješke uz Bilancu jesu pregled ugovornih odnosa i slično koji, uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke, sporovi na sudu koji su u tijeku...) i pregled stanja i rokova dospijeca dugoročnih i kratkoročnih kredita i zajmova te posebno robnih kredita i financijskih najмова (leasing).

Državni ured za reviziju nalaže sastaviti Bilješke uz Bilancu u skladu s odredbama Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija.

Stranka u Očitovanju navodi da je sav novčani promet te nabavke usluga i proizvoda od dobavljača plaćala službenom karticom ili izravno s računa Stranke te nije imala prometa gotovinom; sva novčana sredstva korištena su u svrhu obavljanja osnovnih djelatnosti i promicanja temeljnih vrijednosti Stranke. Obrazlaže da je u svrhu obavljanja pravilnog knjiženja i vođenja knjigovodstva zaključila ugovor s renomiranom tvrtkom koja pruža usluge poreznog savjetovanja, računovodstva i financija. Navedenoj tvrtki dostavljeni su svi računi i druga knjigovodstvena dokumentacija. Nadalje, obrazlaže da je navedena tvrtka u ime Stranke ovlaštena i za sastavljanje svih zakonom određenih knjigovodstvenih izvješća i dokumenata.

U Očitovanju također navodi da je Nacrt Izvješća Državnog ureda za reviziju od 3. studenoga 2025. dostavila navedenoj tvrtki, kako bi se tvrtka očitovala na navode iz navedenog Nacrta Izvješća. Stranka u Očitovanju navodi da se tvrtka očitovala na sljedeći način: „S obzirom da knjigovodstvo nije imalo informaciju da se radi o osnovnim sredstvima ili sitnom inventaru koja je obveza utvrđivanja i evidentiranja korisnika te je isto zato evidentirano knjigovodstveno na trošak što je nakon naknadno dostavljenog podatka da se radi o istome preknjiženo na konto osnovnog sredstva ili sitnog inventara. Donacije i knjiženje istog nije imalo utjecaj na bilančne stavke odnosno na rezultat, a po dostavi podataka o istome je naknadno uneseno u financije jer isto nije bilo razvidno iz dostavljenih dokumenata. Iz dokumenata je razvidno da je sve što je navedeno dostavljeno, a u financijskim izvješćima je naknadno evidentirano i ustrojeno.”